

Koroško Koroščem

Št. 30.

Celovec, dne 1. junija 1920.

Št. 30.

Kmet kmetu! Dopis iz zasedene cone.

Duhovniki so nam dali vero, ti bodo jo nam tudi vzeli in prišel bode čas, ko bodo vprašali duhovniki pastirje na visokih gorah, katera vera je ta prava.

Zadnja najvažnejša ura za nas Korošce se bliža, Z žalostnim srcem opazujem, da hočejo nekateri od Vas izdati našo drago domovino, da hočejo zapustiti vero svojih rajnih starišev, ker se odvrčate od vere Kristusove, od vere ljubezni in raji poslušate plačane hujskače. V Vaši novi veri hočete uničiti „nemčurje“, nevedoma pa bote uničili sami sebe. Ker vidim, da si kopljete svoje grobove in iščete večno pogubo, štel bi si kot greh, ako bi Vas v zadnjem času ne opominjal in Vas ne svaril pred krivimi preroki.

Tudi jaz sem bil dober „Jugoslovan“ in sem verjel vpijočim duhovnikom, ali shod ženskih društev v Pliberku, katerega sem se tudi jaz udeležil, me je — hvala Bogu — v zadnjem času prebudil in mi dal zopet mojo pamet. Vprašal sem se: „Kaj hočemo? Kaj pomeni to, kar je govoril fajmošter iz Žrelca, ki je zapovedal: „Uničite nemčurje! Dov ž njimi! Ubite jih! Črna zemlja jih naj pogrezne! Nemčurji niso ljudi, ampak bestje!“ Kaj se to pravi?“ Tako nas učijo zdaj naši duhovniki. Božja zapoved pa je: Ljubite svojega bližnega, kakor samega sebe!

Kmeti in kmetice, vprašajte se, ali je to prav, da ravno podivjana duhovščina pridiga sovraštvo in ukazuje umor svojega brata? Z močno svoje ljubeznijo je objel Kristus, naš zveličar, cel svet, vse narode, za vse enako daroval dragoceno, božjo svojo kri. V smrtnih bolečinah je še prosil za svoje sovražnike Boga-Očeta: „Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!“ In enkrat, ko je prišel v tempel, je zgnal z bičem farizeje — duhovnike starega testameta — iz templna ven,

Kaj piše svoji materi v coni A sin, ki ni daleč od Celovca pri enem kmetu.

Ljuba mati!

Prej da Vam pišem nekaj vrstic, Vas prav lepo pozdravim. Bog daj, da zdravi dobiti moje pismo v roke. Jaz sem hvala Bogu zdrav, vesel in zadovoljen. Zdaj enkrat ne mislim priti domov, ker mi tukaj boljši gre, kakor bi mi šlo doma.

Jaz služim tukaj pri enem kmetu. On zna oba jezika in midva govoriva včasih slovenski, včasih pa nemški, kakor prav pride. Živeža imamo zadosti. Lahko delamo, ker smo siti. Kar listi „Korošec“ in „Mir“ pišeta o zgladovanem in oropnem kmetu v coni B, je sama laž, namerjena, Vas doma strašiti.

Kakor nam na kmetih ne manjka kaj, tako tudi v Celovcu ni tako hudo, kakor govorijo in pišejo pri Vas. Verjemite mi, ko bi bilo res tako hudo, bi bil gvišno šel že marsikteri domu v deželo, v kateri teče strd in mleko; rajši pa ostane v mestu. Dobi se v Celovcu vse, kar eden hoče. Da je drago, je res. Al pa, kje po svetu ni drago zdaj? Naši kmeti si ja tudi ne težko kupijo, kar hočejo. Kajti skupijo za vsako majhno reč lep denar. Naš kmet prodaja doma na primer jajce po 4 K, mleko pa do 8 K liter. Samo za drobnave skupi že toliko, da ima dovolj denarja in ustane mu še toliko, da nam daje večja plačila kakor pri Vas doma največji kmet.

ker je videl, da ne služijo Bogu. Kaj, menite, bi storil naš zveličar danes, ko bi šel v naše cerkve in farovže, ko bi bil poslušal Arnejcove besede, besede sovrašta fajmoštra iz Žrelca na ženskem shodu v Velikoveu? Gotovo bo Vam vsem rekel notranji glas, da to ni prav; saj smo vsi ustvarjeni po božji podobi in vsak naj živi, zakaj tako preganjanje? Pred božjim sodnikom se bo moral vsak zagovarjati. Kako se bodo pa zagovarjali ti duhovniki? Ne bo jih baral: „Dal sem v vaše roke sveto mojo vero, sveto mojo ljubezen, ki objema cel od mene ustvarjeni svet. Kaj ste naredili z mojo vero, kaj z mojo ljubeznijo?“ V svetem pismu sicer stoji: „Ne sodite, da ne boste sojeni!“ Pač se mi zdi, ti duhovniki, kateri pridigajo namesto ljubezni samo sovraštvo, ja umor bližnega, ti niso vredni imena „duhovnik“ in niso vredni, da nosijo duhovniško obleko.

Kmeti, bajtarji, hlapci, kdaj so nam ti duhovniki pomagali, kadar je nam slabo šlo? Nikoli ne! Kako pa zdaj vpijejo po shodih! Za judeževe groše hočejo nam zapraviti ne le vero in jezik, koroško našo govorico, ampak še celo našo domovino.

Kako bode nam šlo, ako pripademo Jugoslaviji? Od zagrizenosti in prenapetnosti nobeden od nas ne more živeti, vsak živi od svojih rok, od svojega dela. Kako bomo pa mi obstati mogli v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev? Kam bomo prodajali naše pridelke? Ali je nam že kupil Srb ali Hrvat le kako majhno stvar? Za denar postaja že zdaj hudo in v enih letih pridemo vsi ni pavko, ne samo „nemčurji“, ampak tudi mi!

Zato pa, ljubi moji, ne poslušajte hujskače v duhovski obleki, kateri služijo Srbom za denar, ampak vprašajte vašo notranjo vest. Ostanite svoji očetovski deželi zvesti in mi bomo zopet mirno in zadovoljno skupaj živeli.

Naš trdni sklep mora biti:

Mi smo Korošci in ostanemo Korošci do hladnega groba!

Bogaboječ kmet iz fare Doberlavas.

Slišal sem, kako se pri Vas govori, da je tukaj v coni B za kmeta zelo slabo, ker mu vse vzamejo, rekvirirajo. To je ravno taka laž kakor ta prva, da kmeti nimajo kaj za jesti. Vam se le podkupljeni lerarji in duhovniki lažejo, da bi Vi rajši za Jugoslavijo štimali.

A to Vam pa povem, mama, če glasujete za Srbe, se midva ne bova videla več. Kaj pa da? me barate. Na kratko Vam hočem povedi. Jaz bom, ko pride sv. Tomaž, 25 let star. Po mojem rodu slišim v občino Bistrica v coni A in če bi ta ostala z Vašim neumnim glasovanjem srbska, bi moral velik del mojega življenja, ko bi prišel domu, služiti pri soldatih in se proti Italijanom in drugim narodom vojskovati. Vam pa tudi ne bi mogel pomagati, ko sem pri vojaki. V Jugoslaviji, v Srbiji poje pa tudi še palca, duhovniki pridigajo po shodih le prepir in nemir, sovraštvo in umor, ne pa krščanstvo. Saj jih pride dovolj iz cone A sem, ki nam povejo, kako pri Vas gre. Take države se bom varoval.

Ljuba moja mama! Na Vas in vseh drugih leži, ali bom jaz še v prihodnost imel mojo mati in Vi Vašega sina. Žalostno bi bilo za oba, ako bi se Vi od mene ločili in zatajili materno ljubezen, samo da bi Vašemu fajmoštru ubogali.

Še enkrat Vas srčno pozdravlja

Vaš hvalejen sin
Tomej.

Medved rajaj!

Od začetka so že Jugoslovani prav dobro občutili, kako velika razlika je med Avstrijo in njih Jugoslavijo, spoznali, da se koroško ljudstvo, ko pride do glasovanja, ne more drugače odločiti kot za Avstrijo. Izpodbiti so se trudili v Parizu, izpodbiti na vsak način, da izreče ljudstvo samo, kam hoče pripadati, natanko so vedeli, da jim bo potem huda predla. Pomagalo jim ničesar ni, z našo krvjo smo si Korošci priborili pravico samodoločbe in zopet so se Jugoslovanom začele tresti hlače. Na najnesramnejše načine so začeli Avstrijo obrekovati, na drugi strani pa zviševati svojo balkansko državo. Avstrijo doli — Jugoslavijo gori, morebiti se nam posreči, da Avstrija ne stoji več toliko čez Avstrijo kot ljudoljubna država.

A kakor se Jugoslovanom ni posrečilo, iztrgati nam Korošcem gorečo ljubezen do domovine, tako nam tudi veliko razliko med Avstrijo in Jugoslavijo niso mogli zakrivati. Spenjajo se sem, spenjajo se tja kakor kače, tukaj in tam zasadijo giftne svoje zobe na telesu naše Koroške, a brez uspeha: Ne glava Korošcev in Korošic, ki jih žene k Avstriji, ne srce, ki drži in ohrani domovini trdno ljubezen, se ne da usmrtiti! Coni A sicer dozdej še ni bilo mogoče, pod tujim nasiljem že na tak velikanski način izreči to svojo mnenje, to svoje voljo kakor coni B dne 11. aprila t. l.

s svojim celovškim zborovanjem.

Kako ta rana jugoslovanske hujskače boli, dokaže, da še do danes niso nehali, to velikansko izjavo ljudstva zavijati in zategovati in z nesramnostmi polniti svoje liste na Koroškem in v Ljubljani. 18.000 tisoč Korošic in Korošcev je doživelo, je sočutilo z lastnim svojem sreem na novem pvacu v Celovcu, ko so prisegle tisočine domovini zvestobo, kako globoko jim seže vsem goreča ljubezen do domovine, a tudi, kako sveta je jim vsem bodočnost, ki jim prinese po glasovanju zedinjenje, združenje z ljudovlado Avstrijo.

Jugoslovani pa so dobro občutili, da je bil to začetek od konca njih „slave“, njih gospodarije pri nas na Koroškem. Kakor je bilo predvideti, jim je nastalo v želodcu zelo slabo, slife so jim začele vreti, dokler da je prišel nov vrhunec jugoslovanske tragikomedije: pričeli so pljuvati in kozlati nove laži, nove nesramnosti in vse na ta namen, kakor se je nam godilo pod Habsburžani, široko ljudstvo zmešati in zbegati. Kakor stara avstrijska vlada — boje se sicer v zadnjem kotu svojih vladeželjnih src širokega ljudstva; a dokler je zavezano, ni nevarnosti . . . Boji se tudi komedijant svojega medveda, ki ga pelje od semna do semna, od jarmarkta do jarmarkta; a dokler ga pelje na verigi, ki je navezana medvedu na nos, se zdi varnega in mirno mu zavpije:

Medved rajaj!

po moji piščalki.

Tako bi radi storili tudi ti balkanci-Jugoslovani z nami Korošci: zvezati nas na verige, da bi nas mogli voditi in peljati za nos, da bi nam mogli zaklicat, kedar in kakor bi se jim ljubilo: Medved rajaj! Mi Korošci vam pa povemo: Take reči so bile dobre za staro Rusijo, „pásale“ so tudi še v zrušeno Avstrijo, a nikdar več

v svobodno, prosto Koroško!

Posebno pa se tresejo Jugoslovanom hlače, ker je pri celovški manifestacije v imenu mesta kakor svoje socijaldemokratske stranke izrekel podžupan Pressien, da bo posebno delavstvo v slučaju ljudskega glasovanja v coni B radi svojega republikanskega mišljenja sklenjeno glasovalo proti kraljestvu SHS. Nato seveda vpitje in lajanje jugoslovanske gonje! „Internacionalna socijalna demokracija se je pustila vpreči v nemškutarski voz in hoče narodnostno uničiti slovenski Korotan!“

Mi pribijemo — izvolite, nismo socialdemokrati — Jugoslovanski socialdemokrati so se res dali vpreči v voz neke ljubljanske gospode in nekih koritarjev, katerim se cedijo sline po lepi Koroški. Sram naj jih je, voziti

kraljevski voz!

Sram, da se potegujejo za tako kraljestvo! Le v takem so mogoče take razmere, mogoče taki dogodki, kakor krvavi

24. aprila 1920! Na Avstrijskem ne najdemo „Zaloške ceste“, ta se nahaja samo v Ljubljani, to najdemo le v kraljestvu SHS! Te žrtve so bile žrtve usode, žrtve kraljevskega sistema.

In koroški socijaldemokratiji, koroškemu ljudstvu sploh se čudite, vi prismojeni gospodje, da se brani take krvave usode, takega kraljevskega sistema!! Že od nekdanj ste mojstri v zavijačah in tako pravite zdaj: „Narodnostno se uniči slovenski Korotan!“ Vi hinavci! Dobro veste določila mirovne pogodbe, katera med drugim tudi na vse strani obvaruje narodnost manjšinam, obvaruje tako tudi nam slovenski jezik vsekako v listih, pri sodnji, v cerkvi, v šoli, povsod, na kar le misliš! Na to stran, za veljavo našega slovenskega jezika se ne bojimo nikdar, kranjski gospodje! Bojimo pa se vaših „Zaloških cest“, bojimo se kraljevskega regiranja! Tudi mi slovenski Korošci smo vstali iz noči in mraka kraljestva in cesarstva, raztegujemo naše ude, mislite zato, vi kraljevi hlapci, da se zopet damo vezati od vas in vaše kraljevine?! Ne, za novo življenje brez cesarjev in kraljev, brez denaroin krvoločne vojašine, za ustanovo naše nove republikanske hiše, da nikdar ne bo v Avstriji razmer in dejanj, kakor jih popisuje ljubljanski „Naprej“. Le zapomnite si, jugoslovanski agenti, nalašč pravimo: „naše nove republikanske hiše“. Kajti gotovo nam je, slišite, da se izreče prevladajoča večina za Koroško in Avstrijo, gotovo nam je, da nam nikoli ne bo treba ihteti pod jugoslovanskim absolutizmom, pod vlado, kjer delajo z ljudstvom, kar se jim zljubi.

Pred vaš nos, jugoslovanski hujskači, ki bi nas koroške Slovence tako radi zapeljali, pa pobesimo sledeče dele iz spisov „Napreja“ (števil. 107. in 110.) v dokaz, koliko višji nam stoji republika Avstrija:

Pod vlado „reda in dela“.

„Vlada se kaže kot vlada jako silne roke. Ali le proti — delavcem. Nedavno smo poročali, kako se je godilo na potu iz Nevesinja proti Mostaru generalu Teržiču in njegovemu spremstvu. Danes pa moramo zopet javiti precej podobno vest, ki je že strašnejša . . . V okolici Kragujevca na potu iz sela Desimirovci v Kragujevac je četa razbojnikov napadlo sodnijsko komisijo in ubila advokata in narodnega poslanca Tihomira Draškoviča, težko ranila advokata Miljutina Filunoviča in sodnika Marinkoviča. — V belovarski županiji je napadla tolpa razbojnikov majorja Meduliča v namen, da ga oropa. Ker se je branil, so ga ubili. Itd. itd. — Seve, vlada „reda in dela“ rabi orožnike drugje. To vedo razbojniki prav dobro in eto posledic: Pod vlado „reda in dela“ se je zlasti v Beogradu razvilo poleg verižništva in oderuštva tudi hazardiranje. Znan je širši javnosti slučaj uradnika belgrajske železniške direkcije Zariča, ki je zaigral nad 500.000 dinarjev državnega denarja. Zadnje čase se je v Beogradu pamestilo vse polno Židov (Judov) in Rusov, ki vsi hazardirajo cele dni in noči. Ne dela tako nobeden nič drugega! . . .

Uboga država, ki imaš na čelu vlade „reda in dela“ take ljudi. Drugače: vse po starem. Nič se ne dela in nič se ne napravi.“

„Na dan grozot — obhod z godbo.“

„Dne 24. aprila dopoldne so orožniki v Ljubljani na Zaloški cesti ustrelili 14 ljudi, med njimi tudi malo petletno deklico, nad 40 pa so jih ranili. Vsa Ljubljana je obžalovala ta dogodek. Črne zastave so zaplapovale ob smrti tolikih človeških bitij . . . Ob 10. dopoldne istega dne pa je marširal po ljubljanskih ulicah bataljon vojakov z nabitimi puškami in nasajenimi bajoneti s svirajočo godbo na čelu. V rokah so imeli ročne bombe. Godba je svirala poskočne koračnice!“

„In tako mislite še naprej.“

„Nedolžna kri sestradanih je polila tla ljubljanskih ulic, s prestreljenimi prsi ležijo na Zaloški cesti gladni delavci, ki so zahtevali kruha. Mesto kruha jim je dala vlada kroglice. Za tako Jugoslavijo so se torej borili dr. Korošec in njegovi trabantje, za tako Jugoslavijo je podpisoval deklaracijo ljubljanski škof Jeglič . . . Kdo je vzela železničarju prav vse pravice in ga pognal z brutalno silo v štrajk in v boj za najelementarnejše pravice? . . .

Imate kri, vse je rdeča Zaloška cesta, a ta nedolžna kri vpije po maščevanju in če, je še na svetu pravica, če je še Bog v nebesih, maščevana bo!

Tekla je kri, žrtve črnega jezuitskega in reakcionarnega absolutizma. Vlada, ki je imela sto potov, da mirno reši delavske zahteve in pomiri razburkane duhove, je izzvala s svojim zakrknjenim postopanjem nedolžne žrtve, kri sestradanih. Le gori v palači deželne vlade so razsvetljena tri okna stanovanja deželnega predsednika . . . Tam v predmestju pa ihti žena ob leseni rakvi ubitega moža, ki ga ne bo nikoli več . . .

Da, tako vi Kristusovi namestniki in boritelji za reven narod, ki smatrate dr. Koroščevo in Brejčjevo vlado za državo! Pokazali ste se v pravi luči. Vi ste v imenu države klali ljudje, delavce, ki so v najkritičnejši dobi z največjo požrtvovalnostjo postavili temelj novi državi. Bili so to baš železnicearji. Hvalenost vaše krogelje, plačilo njihova smrt!

In tako mislite še naprej.

O, pojdite na kmete, kjer smatrate za vaš fundament zaslepljeno ljudstvo. Že se probuja in vsi, ki so bili po vaši zaslugi v vojsko, vsi ti vam bodo stotero povrnili. Zobe in sveta jeza vam! Dajte volitve, da se maščuje kri nad krvniki samimi. Minula je vaša doba, kri, ki ste jo povzročili, vas bo utopila.“

Tako piše ljubljanski list „Naprej“.

Jugoslovani in vi menite nas še vselej mamiti in slepiti, ko nam predstavljate vašo Jugoslavijo kakor neko svetnico?! Ja, lepa svetnica, to! In vi menite, da boste nas, nas koroške Slovence, Slovenke-Korošice vodili za nos, kakor pelja komedijant svojega medveda na četni?! Zadoni naj vam na vašo ušesa ista beseda, kot jo zakliče „Naprej“ v Ljubljani jugoslovanski vladi:

Pojdite na kmete, pojdite med delavce, kjer držite preprosto ljudstvo za vaš fundament. Probulo se je in vse in vsi, ki so prišli po vaši zaslugi v bedo in revščino, vsi ti, vse te vam bodo stotero povrnili! Zobe in sveta jeza vam! Minula je vaša doba, beda in kri, ki ste jo povzročili, vas bo utopila, v kratkem pride naše ljudsko glasovanje in z njim

avstrijska republika!

Razdelitev posestev!

Jugoslovani govore z velikimi in lepimi besedami o razdelitvi posestev. Pravijo, da hočejo dati velika posostva na Koroškem ubogim pehtarjem kot svoja. To vse pa še-le, odkar so slišali, da je v Avstriji postava, po kateri se morajo razdeliti velika posostva na pehtarje in kajšlarje. Ne tujci — potepuhi, za te nimamo ničesar!, ampak vsi oni, ki so dozdej že živeli na tej zemlji kot pehtarji, kajšlarji in drugi domačini, ki si hočejo pridobiti svojo hišo in posestvo, na te se bo oziralo pri razdelitvi. Kjer pehtarjev in kajšlarjev ni, bodo dobili razdeljeno zemljo naši domači invalidi in oni Korošci, ki so bili svojčas primorani, svoja posostva prodati grofom, baronom in drugim veleposestnikom.

Kar Jugoslovani pri svoji takoimenovani „agrarni reformi“ počenjajo, to je neka

gospodarija boljševikov najhujše vrste.

Take razdelitve posestev bodo na vse čase jugoslovanski upravi na Koroškem zares v sramoto; kajti dokazujejo, da ta balkanska država ne pozna ne prava ne zakona, temveč pod samovlado in korupcijo nevoljenih usurpatorjev le korist onih, ki so prišli do korita.

Na Hrvaškem, v Slavoniji in Bački najdemo tako velika posostva, da so veleposostva na Koroškem le kmetska. Na Spodnjo-Stajerskem vpijejo kajšlarji in pehtarji po svoji zemlji. A niti na Hrvaškem, niti v Slavoniji, niti v Bački, niti na Stajerskem ni razdelitev.

Ja, Jugoslavija tudi nobene postave nima, ki bi razdelitev poljedeljske veleposesti predpisovala!

Kar se torej pri nas na Koroškem godi, je celo po postavah jugoslovanske države nezakonito. Sicer pa ta država dozdej tudi sploh nobene take pravice do velikih posestev cone A nima. Jugoslovani pa, katerim stoji voda zaradi ljudskega glasovanja že do ust, si mislijo v svoji nadlogi: „Naj pomaga, kar le more, en par neumnih gimplnov bomo tukaj na krofastem Koroškem že ujeli, ki bodo nam šli na led razdelitve veleposesti. Kaj je nam en švindl več ali manj! Morebiti do-

bimo tako večino pri glasovanju. Po glasovanju ja lahko spet odvezamemo neumnim najemnikom posestvo, če so le svoje glasove za nas oddali!“

Jugoslovani špekulirajo na neumnost Korošcev. Govorijo o avstrijskih grofih in baronih, čisto pa zatajijo, da v Avstriji že 1½ leta ni več ne grofov ne baronov. Avstrijsko ljudstvo je korenito in popolno odpravilo gospodarijo grofov, baronov in drugih velikoglavcev. V Avstriji je vsakemu prepovedano, pisati „Fürst“ ali „Graf“ ali „Baron“ ali „Ritter“ ali „von“, nasprotno pa je v Jugoslaviji še zdaj stara gospodarija kralja, generalov in veleposestnikov — torej velikoglavcev. V Avstriji se je volilo po

najsvobodnejši volilni pravici svetá!

V Jugoslaviji pa ljudstvu že skoro deset let ni bilo več mogoče voliti, izpregovoriti svojo voljo. Kakor prej stojó nad ljudstvom advokati, ki tlačijo zdaj s srbskimi bajoneti in mašingeveri široko ljudstvo. To mora tiho biti in tiho trpeti, gospoda pa gospoduje, gospodari po svoji volji pri koritih, dokler je še kaj dobiti in tako dolgo tudi ne smejo priti volitve! Bog ne daj!

Si more le eden od nas Korošcev kaj dobrega od take gospodarije dočakati? In če še toliko zmerjajo črez grofe in barone! To napravljajo ja le pri nas na Koroškem, v ljubljanskih listih ne najdeš ne ene žal besede o grofih in baronih. Kako pa je to, hinaveci Jugoslovani?! In če so Jugoslovani že zares tako ljudoljubni, zakaj pa ne razdelijo posestva „füršta“ Lichtenstein v Rožeku ali pa „barona“ Gutmannstal v Grabstanju in drugih več?? Odgovor ni težaven: Ker se znajo ti gospodje jugoslovanskim glavarjem dobrikat. Kje ostane pa pravo in pravico?

Če hočejo Jugoslovani pred ljudskim glasovanjem še, ker nimajo svojih tozadevnih postav in zakonov, izvršiti razdelitev velikih posestev v coni A po avstrijskih zakonih, potem se pa naj ravnajo po pravici in postavah!

Sedanja njih „agrarna reforma“ in preganjanje pehtarjev bi bilo v vsaki kulturni državi strašanski upravni škandal, a v Jugoslaviji je tudi to bilo mogoče. Našim rojakom pa, zadnjim od njih, v coni A je odprla ta goljufija, ta švindl razdelitve veleposesti očesa, kaj velja v Jugoslaviji pravo in pravica, kako slabo stoji na Koroškem za jugoslovansko reč, da se slepo divjajoča SHS agentarija še postav svoje lastne države ne mara.

Mi vam pa pravimo, tuji agenti in prenapetneži, kar smo rekli pred kratkem: O razdelitvi koroških velikih posestev ne bodo odločili Čuši in ne njih prijateljstvo, ampak volja koroškega ljudstva po avstrijskih postavah!

Glasovanje na Koroškem.

„Plebiscit na Koroškem!“ nadpiše ljubljanski „Slovenski narod“ en spis v svoji številki z dne 12. maja t. l. Zatrjuje, da se slovenski krogi v mestih in po deželi premalo marajo za Koroško, da se v Ljubljani nikdo ne prav interesira za ljudsko glasovanje na Koroškem, da se mora cela Koroška obsuti z letaki in bukvami, ki bi naj celo Koroško poplaval, da bi Korošcem razodeli, da je njih bodočnost le pri Jugoslaviji. Ljudi se morajo na Koroško poslati, da pojasnijo Korošce in jih tudi z denarjem podpirajo. Na denar se ne sme gledati.

No, ta „Slovenski narod“ se daja zelo neumnega. Nihče se ne zmeni za Koroško! Kakor bi ne vedel, da imenitno število jugoslovanskih uredništev (finih sicer ne) čakajo liste in letake, ki brenčijo dan na dan iz tunela Področice na Koroško, neštete množine laži, da bi po svoje vplivali na glasovanje in koroškemu ljudstvu vzeli zvestobo do domovine. Papir si pa morajo še-le pri Avstriji izprositi. Sicer so le plačani uredniki, ki predstavljajo vsak dan nam Korošcem Jugoslavijo čisto drugače kakor je v resnici, enako pa tudi Avstrijo, seveda na drugo stran, gnoja in gnojice je že tkaj, da je res že vsakemu preveč.

Če „Narod“ meni, da se z denarjem ne sme šparati, mu moremo poveti, da je to že vse pri nas, na dnevnem redu celó. Skušajo štite kupovati s tem, da se delijo podpore, da se povrnijo vojne škode le tistim, ki prodajo svojo dušo balkanu. Da se stotavžendarji dinarjev po Rožni dolini valijo, ve go-

tovo vsak hujskač-fajmošter in vsak podrepnik Majstra na Spodnjo-Koroškem. No, ta pošteni „Narod“ pač ničesar ne ve, kako je vsak Korošec s svojo zemljo vkup zrastel, kako globoka je ljubezen vsakega in vsake, ki se tudi za denar, za te srbske fecne, ne da prodati.

O lepi bodočnosti v Jugoslaviji nas naj poučijo letaki in spisi, o sužnosti pod Nemci in o zlati svobodi pod Srbi. Se to pravi sreča, če govorijo zdaj že zopet o vojski, če se zopet k vojni pripravljajo na vseh uradnih slovenskih in srbskih mestih? Ja, „Narod“ sam je poročal, da je dr. Trumbič, minister za zunanje stvari rekel: Podoba jugoslovanske države z veliko-srbsko mislijo bo peljala le v nemirne čase. Povsod neprijatelji, okoli in okoli sovražniki. Ob enem pa pride iz Belgrada tudi poročilo, da velja stara stroga srbska postava za vojaštvo za celo Jugoslavijo. Torej novo pripravljane k vojski, srbska vojaščina čez vse dežele, gospodarija generalov, vojaška diktatura na gospodarskem in političnem polju. In to se pravi srečna bodočnost. Pred nekimi tedni je vstalo, se vzdignilo ljudstvo v SHS-državi — reklo se je, da je komunistična revolucija —, Srbi so streljali na ljudi, postavili se jim s bajoneti nasproti. Slovenci so klicali Srbom: Ne streljajte na vaše brate! Odgovor pa so bile prav srbske kletve s kopitom. Jugoslovansko lažljivo časopisje pa je nesramno dovolj, da gobeza o sužnosti koroških Slovencev pod Nemci! Resno se vprašajmo: Kje pa v Evropi regira tako knut, pejša, kopiti pušk, kakor v vojaški srbski državi, kje najdemo nasilno pošiljanje v macedonska in albanska gnezda malarije, kakor pod gospodarijo srbske vojaščine? Svobodo hočejo nam prinesiti — kakor pravi njih jezik —, ti ljubljanski gospodje, in sami niso prosti, svobodni, sami so sužni, sami so politično in gospodarsko hlapeci balkanskega Srbstva. Do zadnje ute na gori morajo plačevati v tej „zlati“ Jugoslaviji, ker manjka vladi v Belgradu vsak dan — 32.000.000! Vse se mora odnesti in odpraviti doli v Srbijo, še našo živino hočejo imeti za doberkup denar, da jim ni treba v inozemstvu (Ausland) kupovati, ker ja njih denar ničesar ni vreden. Šest let je zdaj kmalu od tega, kar so vpili v Ljubljani: „Srbe na vrbe! Doli z hudo delci! Oprati moramo krvavi njih prestol!“ Danes pa so vsi posli Srba, sužni Balkanca, da pride Srb zopeč gori. O, dobro se spominjamo, kako je ravno ta gospoda v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Belgradu ob času prevrata in poloma stare Avstrije vpila o „svobodi!“ in danes je ravno ta gospoda tista, ki je najmanj prosta, kateri sije najmanj „bliščeče solnce svobode“.

Drage gore ljube naše domovine bi se morale zrušiti in podreti, cvetoče koroške doline bi se morale zažgati s solničnimi žarki, ko bi prišla taka „svoboda“ po vseh štirah, zvijajoč se kakor kača skoz tunel Podrožico. Ne za tako balkansko svobodo pri nas na Koroškem ni prostora, svobodo si mislimo drugače!

Zvestoba za zvestobo!

Torej naj zadoni vselej na novo klic po naših dolinah, po gorah, od vasi do vasi, od hiše do hiše:

Koroška Korošcem!

Iz jugoslovanske hišice. Po jugoslovanskih listih.

„Majhni ljudje“,

piše „Jugoslavija“ (štev. 111.): „Natočimo si čistega vina in pogledimo resnici v obraz, da vidimo, kako smo majhni v tem velikem času. Nemški narod ne obupuje in ni malodušen. Tako v Nemčiji, kakor v Nemški Avstriji se Nemci trudijo na vse mogoče načine, da se iz poraza zopet dvignejo. Volitve so že zdavnaj izvedli. Njihovi parlamenti delajo, dočim „narodni poslanci“ v Beogradu štrajkajo in sestavljajo vlade. — In mi? kakšno je naše delo?? Kljub temu pa bi bil narod hvaležen svojim neizvoljenim poslancem, ako bi videl saj trohico resne volje, pomagati ljudstvu. Tega ni bilo! Tako delo je humbug!“ (Opomba: Da je jugoslovanska gonja pri nas na Koroškem le nek humbug, vemo že dolgo — komedija, krepka grla, dolgi jeziki in široka usta. Da je pa cela Jugoslavija „humbug“, tega še nismo vedeli. Hvaležni smo, da nam poveste to tako odkritosrečno še pred glasovanjem.)

„Pismo iz Belgrada“ („Naprej“, štev. 104.)

„Prvi maj. Po ulicah se sprehajajo močne orožniške patrolje. Vlada je nameravala baje po „svoje“ nastopiti!

Vlada strajka. Smo pač dežela štrajkov. Najpoprej štrajka naše „narodno predstavništvo“, potem začno železničarji, nato nastane generalni štrajk v državi — edino vlada je še bila aktivna, saj v predpisih in naredbah. No, sedaj, — sedaj pa še vlada štrajka. Kaj —? Kaj takega pa še ne, odkar svet stoji! Naša država mora vendar saj v nečem prednjačati!

Draginja je tu vsak dan večja; stanovanja so se silno podražila (600—800 dinarjev na mesec!)“.

„Zakaj se hujska proti Srbom?“

toži v svoji 111. štev. „Jugoslavija“: „Te dni sta bila v Ljubljani dva obsojena. Eden je v železniškem vozu tako grdo zabavljajal čez Srbe, naše brate in rešitelje, da bi ga v vsaki drugi državi kot veleizdajaleca z večletnim zaporom kaznovali, pri nas pa je dobil par tednov kakor oni, ki je nekaj lesenih klincev za čevlje ukradel.“ (Za nas Korošce prav zanimivo, to toženje: „Oh zakaj zmerjate čez brate in rešitelje naše Srbe?“ Ljudstvo na Kranjskem že ve, zakaj noče takega „brata“, A mi Korošci bi ga naj „ljubili“!)

„Slovenski Narod“ pa piše otožno o „edinstvu“ Srbov, Hrvatov in Slovencev: „Le idite med ljudstvo in poslušajte, kako govore slovenske široke mase o srbskih in hrvatskih in kako široki srbski in hrvatski sloji o slovenskih — bratih. Zalostno poglavje je to! (In ravno mi slovenski Korošci bi naj bili Bogve kako navdušeni za Jugoslavijo, v kateri en „brat“ drugega ne more prestat. Ti so ja vendar že poskusili, kako da je v tej „zedinjeni“ državi, ti morejo vedeti. Če pa ti sami niso zadovoljni s to „rešitvijo“, zakaj bi morali tudi mi biti tako neumni??)

„Brez mesa, mleka in moke“,

beremo v štev. 103. „Napreja“: „Cena mesa, mleka in moke, teh najvažnejših živil za življenje raste od dne do dne in nekega dne bomo stali pred ceno, ki bo taka, da jo uradnik in delavec ne bosta mogla plačati. Pogledjmo naš mestni trg! Od dne do dne je bolj prazen in pripravljeni moramo biti, da bo trg v prihodnjih dneh sploh prazen . . . Če se posreči, da dobiš moko, plačaš jo po 16 do 18 K za kilogram: in ko bi dobil za to ceno v resnici moko! To ni moka, to je zmes fižola, graha, koruze in drugega in sploh bogve kaj! Kruh, narejen iz te moke, prebavi le res lačen proletarski želodec. — To je golo dejstvo! In zakaj treba vsega tega? Ali je to pravica? Ali je tu sploh mogoče govoriti o kaki pravici in o kaki ljubezni gotovih ljudi do ljudstva? Ljudstvu dajte kruha, dajte mleka, saj to je najmanj, kar lahko in sme ljudstvo zahtevati od vlade! Zato naj gospodje odpro oči, dokler je še čas!“

V „Jugoslaviji“ pa beremo (štev. 108.): „Kakor poročajo iz Sarajeva, so se tamkaj že začele prodajati zgodnje črešnje in sicer po sto kron en kilogram. To je tako neverjetno, da se človeku zdi, kot bi živel v sanjah!“

Če te stvari pomislimo, zastopimo ljubljanski list „Delavec“, ki piše dne 1. maja t. l. takole:

„Vlada gotovo pripravlja s tem dviganjem cen delavstvu paradiž,

kjer naj delavstvo po zgledu Adama in Eve hodi boso in nago, vrhu tega pa še gladu umira!“

Vojno posojilo.

Do grla dovolj imamo Korošci že lajanje jugoslovanske hujskarije o „siromaški“ Avstriji. V tem našem domačem listu smo že dokazali, kaj je resnica o blaženi „zlati“ Jugoslaviji in to ne enkrat, toliko — in tolikokrat. Imeli pa smo tudi priložnost, našim rojakom poročati: Stara Avstrija se je zdrila, porušila in na njenih razvalinah je vstala med drugimi novimi državami — nova republikanska Avstrija brez kralja ali cesarja, brez generalov in dvorskih lenuhov in potepuhov, brez prisilne vojaščine. Lahko vprašamo: Ktera od drugih novo nastalih državah je enako napredovala v teh stvareh? Nobena! In kakor za druge narode je prišlo tudi Avstrijcem osvobodjenje iz težkega jarma stare mačeha Avstrije, prav iz arca se je oddahnilo ljudstvo in nova Avstrija je pridno poprijela za ne lahko delo, iz razvalinah stare države vzbuditi

novo življenje. Važno mesto v gospodarkem življenju, ki ga je bilo prve okrepčati in urediti, zavzamejo vojna posojila. Nočemo se bahati in „prálati“, kako je nova Avstrija držala celó besedo, katero je bila dala stara, zrušena država. V Velikovcu in Prevaljah — „Korošec“ in „Mir“ — raztegajo dolge jezike in velikanska usta, v Ljubljani pa je pisal list „Slovenec“ v svoji 100. številki, te-le lepe besede o Avstriji:

„V Avstriji se je kmalu po prevratu ustanovilo društvo „Währungsschutz“ (Obramba valute), kojega delovanje se ne tiče samo valutnega vprašanja, temveč tudi vojnih posojil. V tem društvu sodelujejo najimunitnejši finančniki, odborniki in ravnatelji bank in hranilnic ter odlični narodnogospodarski veščaki. Društvo se je postavilo že od svojega obstanka na stališče, da mora država vojna posojila

popolnoma pripoznati.

Odklanja vsako okrnjenje vojnih posojil, bodisi na nominalni vrednosti (kakor visoko se posojilo glasi), bodisi na obrestih, — na drugi strani pa zastopa mnenje, da si naj država zmanjša bremena s pravično oddajo premoženja imovitejših slojev. Smotreno delovanje društva je imelo popoln uspeh.

Izplačevanje kuponov vojnih posojil se v Avstriji po prevratu ni ukinilo in so se kuponi posojil, katerih imetniki so dokazali, da so avstrijski državljani, izplačevali kakor pred prevratom.

Najvažnejši uspeh prizadevanj društva „Währungsschutz“ pa je vladni predlog o prevzetu vojnih posojil, ki se je predložil avstrijski narodni skupščini. Ta zakon izreka, da prevzame Avstrijska republika, vojna posojila svojih državljanov v polnem obsegu, to je

brez znižanja

glavnice ali obresti“

Ni še dolgo, kar je pisal „Slovenski Narod“ v Ljubljani o Nemčiji (1. maja t. l.): „Naše občinstvo je o sedanjih razmerah v Nemčiji splošno jako slabo poučeno. Nemce si vzamemo kakor v mnogih drugih slučajih tudi v tem primeru kot vzgled njihovo disciplino in vestnost, ki jo jim moramo pripoznati.“

Pri nas na Koroškem je tako, da hočejo nas jugoslovanski agenti in hujskači kar hitro požreti, če vzamemo kako lepšo besedo o našem nemškem sosedu v usta, pluvajo ogenj in žveplo! V Ljubljani pa piše velik list „Slovenski Narod“ tako!

Enako pa zaključuje tudi „Slovenec“ gori omenjen spis o vojnem posojilu na Avstrijskem:

„Z prevzetjem obveznic vojnih posojil, ki so last avstrijskih državljanov, je avstrijska vlada

kot prva

izmed novo nastalih držav priznala dolžnost, da štiti državljane, ki so svojčas podpisali vojna posojila. To postopanje je v inozemstvu (Ausland) napravilo najboljši vtis. Ententni krogi priznavajo — kakor proročajo listi —, da se avstrijska vlada navzlic težkemu položaju prizadeva, da ne preloma državljanom od prejšnje vlade dane besede in da tako varuje državni kredit na znotraj in na zunaj!“

Te besede govore tako jasno za se, da jim ni treba kaj pristaviti. Le dva vprašanja tujim hujskačem:

Kje pa je „siromaška“ Avstrija, o kateri žlobudrate, he?

Kje pa je ostala vaša „srebrna zlata“, Jugoslavija, ko je bila „siromaška“ Avstrija prva, ki je prevzela vojna posojila, he? ? !

Ruski car v Belgradu!

Knut, pejša Vesniča, Protiča in dr. Korošca ne dobi več, kakor se vidi, v celi Jugoslaviji ne dovolj pomagavev za njih nasilno delovanje. Slovenski socialističen list piše, kako porabijo zdaj v blaženi Jugoslaviji ruske begunce za nasilje. Tem ruskim izkoriščevalcem in oderuhom delavcev — prav ala car —, se ne da samo največje gostoljubje v Belgradu, dobijo tudi ti „cari“ druge izdaje vplivne, veljavne službe. Ruski duhovniki pridigajo v cerkvah in podpirajo srbsko ortodoksno vero med ljudeh, ruski profesorji učijo na nižjih in višjih šolah, da se vcepi srbska, jugoslovanska mladina

vzorec ruske sužnosti, ruskih sklafov. Enako in enako se najde, pravi jugoslovanski list. „Ruski prodajalci duš in krvoločni psi se pridružijo zatiralcem in silnikom čez domače delavce, to je zdaj naša sedanja belgrajska vlada!“ Gorje, ko bo ta ruska pejša še-le prav zapela z vso močjo. Tako se ustanavlja nova balkanska carska država. Ruski car je jo popihal s pejšo in kozaki na Balkan v slavno Jugoslavijo! Srbi in Rusi v šoli in cerkvi, v uradih in pri vladni mizi z nasiljem in silno politiko.

Korošci, je to svoboda??

Huda klofuta

za velikovsko spako — „Korošec“.



Ljubi naš „Korošec“, draga naša spaka!

Izvoli, da ti damo sledeče črtice iz enega jugoslovanskega lista, — zapomni si! iz jugoslovanskega! — na znanje, da uvidiš, kaj celó Kranjci v Ljubljani o tebi mislijo. Potem boš morebiti vendar enkrat uvidel, kaj si mislimo še-le mi Korošci o tebi in tvoji nesramni, lažnijevi pisariji. Uvidel boš tudi, da bi bilo najmodreje, če bi zaprl tvojo fabriko laži kar hitro, saj je škoda za denar, kar koštaš!

„Kako lažejo.“

„Tako je v Jugoslaviji! Pod tem naslovom je prišel neki dopisnik z notico v „Korošcu“ z dne 10. aprila t. l. o našem Hlebetzu. Tudi ta hujskač že ne ve, s čim bi začel blatiti poštene ljudi. Ko pa ne najde nikakega dejstva, se mora pač posluževati — laži. Ta parkljež piše, da prodaja Hlebetz čevlje po 800 kron in ko se je stranka začudila tako visoki ceni, da je odgovoril: „Tako je v Jugoslaviji“. Konstatiramo in pribijemo, da je dopisnik iz same zlobnosti ter mržnje do socialistov napisal ono neresnično notico. Seveda „Korošec“ zmara vse dopise za resnične, posebno pa, če pride dopis od kakega „uniformiranega“, zato jo je tudi z velikim veseljem priobčil. Dokazano je in se še lahko dokaže, kadar kdo hoče, da Hlebetz ni še nobenih čevljev čez 450 K prodal, dočim so v drugih krajih že po 800 K. Končno zahteva dopisnik „Korošca“ od poklicanih oblasti, naj pogledajo tej bandi na prste. Prav, tudi mi zahtevamo, da pride dopisnik z dokazi na dan, da bodo imele oblasti lažje opravilo. Dokler pa dopisnik tega ne stori, ga smatramo za najpodlejšega lažnika in obrekovalca in to s „Korošcem“ vred!“ (Poročilo iz Pliberka.)

Jugoslovansko gonjo na Koroškem pa označijo sledeča poročila dobro. „Korošec“ naj si jih zapiše za uho.

„Kaj pa to pomeni?“

„Tukaj na Koroško so nam poslali v vsako večjo vas po enega orožniškega častnika, kakor da bi brez teh orožniki ne mogli delati službo in da bodo nam Korošcem pomagali pri plebiscitu, drugače, da ne pojde. Časih so bili za celo Koroško do trije častniki in pri vsakem okr. glavarstvu po en okrajni stražmojster, pa se je služba se bolj natančno vrsila, kot je danes to mogoče, ko imamo vse polno častnikov. Le pomislite, pravijo, da jih ima samo spodnja Koroška približno sedem, seveda po večini kapetani. Ali je to res? In kaj delajo?“ (Odgovor: Pita se za koroški denar!)

„Pliberška „pemzel“ - politika.“

„Napisne table, katere nosijo izključno samo pravilno ime, ki jih pa zmatrajo pliberški pobalini kot nemčurske, so enostavno razbili in odnesli, to se pravi, ukradli, ker jih ni nikjer več najti. Tabla z napisom „Johann Ovčjak“ pa še danes visi nad prodajalno. Gospod urednik „Korošca“, ali še veste, da ste te dni v eni vaši številki opozorili na napis v nemškem jeziku, ki se nahaja v oknu tukajšnega trgovca in pri tem predbavicali zaspasnost fantom, v Pliberku in okolici, da ne vidijo kaj takega? Ali to ni hujskanje k razbijanju vsega, kar vam ni všeč! Opozorite že vendar enkrat tudi na tablo „Johann Ovčjak“, ako že imate „čist“ princip razbijanja v svoji butici. Mogoče pa kaj dosežete in duša si vam bo ohladila. Pliberška kultura!“

„Nacijonalna furija na Koroškem“

„hoče naše slovenske delavce prisiliti, da odkrito podpišejo izjavo, da bodo glasovali ali za Jugoslavijo ali pa sploh ne: nikakor pa ne za Nemško Avstrijo. Izrecno se jim je zagrozilo: Kdor ne bo podpisal, bo ob službo. Nemški delavci so s tem manj trdo zadeti — šli bodo, kamor jih vleče srce, ali pa podpisali in pri tajnem glasovanju glasovali po svojem mišljenju. (Taka „modra“ propaganda torej sploh nima smisla!) Kdor pa le nekoliko pomisli, kako od vseh strani odvisen je ubogi delavec — tudi slovensko misleči — kakšnih posledic se mora bati in kaj torej pomeni zanj in za njegovo družino tajnost glasovanja, ki je v mirovni pogodbi zajamčena vsem prebivalcem, ta bo razumel njih ogorčenost, da se tako hladnokrvno igra z njihovim mirom — edinim, kar še imajo — in bo tudi razumel njih striktno zahtevo, da se jih štiti proti takim nasiljem. Tu strelja nacijonalna podivjanost zopet enkrat preko cilja in bo zapravila še zadnje simpatije med moralno čutečim prebivalstvom. Sodružica Krīstanova je skušala v imenu naše značajne stranke in v imenu morale mirnim potem intervenirati, a brez uspeha. Ironično in skoraj užaljeno se ji je odgovorilo, da je tu nasvetovati le eno pot: obrniti se na antantno komisijo v Celovcu z zahtevo, da se dotični sekvestri in uradniki nadomestijo z drugimi. Dovolj žalostno bi bilo, če bi bila naša stranka prisiljena, obrniti se na antantno komisijo, da štiti slovenske delavce proti lastnorodnim divjakom, ki teptajo pravico in moralo z nogami. Slovenski delavci se vsi obračajo do svoje stranke ter odločno zahtevajo, da se jim pravico do tajnosti ne sme kršiti! Do sedaj so živeli v miru. Marsikateri niti ne ve, kako bo glasoval njegov brat — tako se vzdrže vsake agitacije — ker ne marajo medsebojnega sovraštva; a sedaj se jih hoče prisiliti, da se izpostavljajo vsem posledicam divjega nacijonalnega boja. Kako so ti modrijani delali na Koroškem, da se gajo nazadnje po najobupnejših sredstvih?“

Iz zasedenega okrožja.

Št. Jakob.

Gg. Kobenter in Pečnik! Ljubeznivo sta z jugoslovanskimi silniki zato poskrbela, da smo vsi koroško misleči spoznali vse dobrote srbske kulture. Po prav balkanskem načinu se vprizorijo zdaj noč na noč obhodi po naših krajih, ki so bili prej tako mirni, da se nam pokaže, kaka usoda nas po ljudskem glasovanju čaka. Zelo hvaležni smo, po tem bomo tudi ravnali. Sicer pa ni treba misliti, da sta tukaj v Št. Jakobu izven sveta. Vajno nasilje se prav natanko napiše, da bo svet zvedel, na kak sirov način se v naši ljubi koroški deželi dela agitiranje za Jugoslavijo. Natanko vemo, kdo vse je pri teh agentih in smo prepričani, da Vi, gospod Kobenter in Vi, gospod Pečnik enako odlikovanje, isto „ausceihnino“ zaslužite, kakor jo je dobil Vaš general Majster, kajte vsi trije ste si zares pridobili velike zasluge za nerazdeljeno Koroško. Z Vašo gospodarijo nam dajate več kot vsi koroški spisi in letaki! Kajti Vi ilustrirate nam na čudovit način, na eno stran z Vašo gospodarijo kot kuratorji, na drugo stran kot vodje band, ki se potikajo ponoči skoz naše kraje, kaj nas čaka pod vlado slavno-krvavega kralja Petra. Vemo torej, kaj nam je pri ljudskem glasovanju storiti in bote prepričani, da si bomo Vaju in Vaše pomagache dobro zapomnili.

Korošci Sent Jakobovega kraja.

Tinje.

Jugoslovani napenjajo vse svoje moči, mi pa ostanemo trdni in neupogljivi. Lepe reči se godijo. Jožef Skrubl „heimkerar“ na Humbregu jo je zdaj tudi izkusil: tuji vrinjenci so ga postavili z materjo, ki je že 70 let, na cesto. Dasiravno je posestnik grada, Rosenberg (prejšni füršt) pismeno ugovarjal, je vendar toliko zastopil kurator Kraut (zakaj se ne že piše: „Zelje“?), da je velikovski okrajni sodnik odpovedal stanovanje z „dokazom“: „Rosenberg nima ničesar več govoriti, mi naredimo, kar mi hočemo!“ Ja, kako dolgo pa? Dne 22. t. m. so postavili en sluga od sodnije in dva žandarja Skrubl-nu vse na cesto in uboga familija, ki nič ni zakrivila, je morala Binkoštno praznike doživeti pod milim nebom; le zato, ker je ostala zvesta ljubi Koroški. To so balkanske do-

brote! Tako brezsrčno ravnajo tujci z domačini, še pred da jim sliši cona A: Korošce na cesto, za Janeze pa „Mieterschutzgesetz“! Kaj ne?!

Z velikim „tam-tam“ so bili otvorili kuhinski kurs. Zdaj so ga morali že zapreti, ker jim naša dekleta niso šla na lim. Milo je tožila Jugoslovanka: „Ah, če bi mogli prestaviti te Tinje na Nemško-Avstrijsko!“ Ja, ljuba Kranjica, kaj drugega ja tudi mi nikdar ne hočemo, kakor priti v Avstrijo. Možnost pa nam je dana z ljudskim glasovanjem, ki bo za vas sodni dan! Ob tem času se vrnemo vsi domov: mi k našimi vrlimi rojaki-Korošci in ti s tvojimi podvrženci na onkraj Karavank. Kot žanjica moreš potem zopet k nam priti z drugimi Kranjicami, vsako let na en čas, da ti prislužiš tvoj kruh, če ti že pri nas tako dopade. Nam se ja tudi dopade, zato je ne prodamo!

Zdaj se moramo tudi še spominjat neke druge kuharce, Cecilije Hafner, žene velikega lesnega liferanta Rosenberga. Njegova kajža, ki dobi novo streho, je obdana z lesom, darilo famoznega Krauta — na račun posestva na Humbregu, Korošci so hvaležni, o! Tako je Hafner ustanovil uradniško kuhinjo, kjer se poskrbi za jugoslovanske nadomeščence, ker jih noben virt ni hotel vzeti. O, lep čas, ko je gospa Hafner volksver imenovala: „Meine Kinderlein!“ Zdaj so seveda lačenbergerji. Vse trese glavo, odkod je prišlo Hafnerjevi familiji bogatstvo.

Pred kratkem se je z avtomobilom privozil dr. Ferjančič iz Borovelj. Reкло se je, da naj sliši pritožbe (v „zlati“ Jugoslaviji??!), v resnici pa, da pogrunta, kako in kaj mislijo pri nas ljudi. V gostilni Smolnik so se najdlji velikani: gerent Tischler (mislimo, da je to ime pravilno pisano?) in nektere od ženske družbe. Slišati je moral gospod doktor, da imamo mi še bolj trde glave kakor ljudi v Rožni dolini. Ja, jugoslovanska past smrdi koroškim štiglcem preveč po jugoslovanski gnilobi in jugoslovanskem gnoju. Brez zamere!

Grebinj.

Iz našega kraja služi eden pri jugoslovanski žandarmeriji. Pred kratkem je pisal svojim iz Srbije: „Ljubi moji! Prosto vam je še, ali bote dali glasove za Avstrijo ali Srbijo. Svarim Vas vse, da glasujete za jugoslovansko državo. Žalibog sem jaz še-le zdaj v Srbiji uvidel, da hočejo Vas Jugoslovani z obljubami le ujeti. Tukaj v Srbiji je tudi hudo pomanjkanje živeža. Soli je tudi težko dobiti, cukra sploh ne. V Srbiji za žandarja biti, je strašno. Zdi se mi, kakor bi bil med divjih v popolni nekulturi. Če je Vam le kako mogoče, pošljite mi jedi, le kaj jesti, najrajši kruha. Še enkrat Vam pravim, ne dajte glasove za Srbijo. Kesanje bo hudo kakor je moje!“

Kar je prav gril, mora črčati. Tako je gospod župnik Gril v Kneži zopet zacrčal in imel pred cerkvijo govor. Zmerjal je črez Nemce in rabil besede, ki se za duhovnika najmanj spodobijo. Enemu kmetu je bilo to preveč, stopil je k fajmoštru, mu potrkal na ramo in mu rekel: „Gospod pogledjte na križ! Je križan naš zveličar, ki je pridigal ljubezen in spravo, tudi sejal sovraštvo in nemir? Nehajte, nehajte! Pridigajte rajši besedo božjo in prepustite določbo usode Koroške nam samim!“

Krčanje.

Ni še dolgo, kar je bila tu „igra“. Ob istem času je priredil Gabrijel Isak, pd. Potočnik plesno veselico. Prišel je tudi en lerar iz Grebinja in hotel pridobiti navzoče za Jugoslavijo. Potočnik ga je opomnil, da tukaj ni shod, ampak veselica. Učitelj na to: „Ja, vselej sem menil, Vi tukaj ste dobri Slovenci, zdaj pa šele vidim, da ste vsi nemčurji!“ Potočnik pa mu je dal prav odgovor: „Mi nismo nobeni nemčurji, a Korošci smo in Korošci hočemo ostati!“

Velikovec.

Dne 10. t. m. so pogoreli hlevi Rieplna v celovškem predmestju. Ko se je dal alarm, je bil vodja „Gospodarske družbe“ ravno na glavnem trgu in vzkliknil: „Doli s Švabi, naj pogori!“ Taka je jugoslovanska ljubezen do bližnjega, taka je jugoslovanska človečnost!

Štefan Durchschlag je bil obsojen na osem dni zapora. Zakaj, nikdo ne ve, gvišno Jugoslovani sami tudi ne.